

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZARZĄDU ZA SPRAWY ZWIĄZANE Z RACHUNKOWOŚCIĄ: ELEMENTY RACHUNKOWOŚCI DLA CZŁONKÓW ZARZĄDU

FUNDUSZ INICJATYW
obywatelskich

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Bank Żywności SOS
w Warszawie

Teresa Zagrodzka
Warszawa, 17 maja 2016

ODPOWIEDZIALNOŚCI CZŁONKÓW ZARZĄDU (W ZAKRESIE FINANSOWYM)

Organizacja jako osoba prawna

- Art. 38 Kodeksu cywilnego (k.c.) Osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie.

Rachunkowość

- Ustawa o rachunkowości Art. 4
- 5. Kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości – z wyłączeniem odpowiedzialności za przeprowadzenie inwentaryzacji w formie spisu z natury – zostaną powierzone innej osobie za jej zgodą. Przyjęcie odpowiedzialności przez inną osobę powinno być stwierdzone w formie pisemnej. W przypadku gdy kierownikiem jednostki jest organ wieloosobowy, a nie została wskazana osoba odpowiedzialna, odpowiedzialność ponoszą wszyscy członkowie tego organu.

Rachunkowość

- Ustawa o rachunkowości Art. 4a. 1
- Kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostki są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności spełniały wymagania przewidziane w niniejszej ustawie.
-

Rachunkowość

- Ustawa o rachunkowości Art. 4a. 2
- Kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostki odpowiadają solidarnie wobec spółki za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem stanowiącym naruszenie obowiązku wynikającego z ust. 1.

Rachunkowość

- Ustawa o rachunkowości art. 77
- Kto wbrew przepisom ustawy dopuszcza do:
 - 1) nieprowadzenia ksiąg rachunkowych, prowadzenia ich wbrew przepisom ustawy lub podawania w tych księgach nierzetelnych danych,
 - 2) niesporządzenia sprawozdania finansowego, sporządzenia go niezgodnie z przepisami ustawy lub zawarcia w tym sprawozdaniu nierzetelnych danych
- - podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.

Rachunkowość

- Ustawa o rachunkowości Art. 79 pkt 1-4:
- Odpowiedzialności karnej podlega też ten, kto:
- nie poddaje sprawozdania finansowego badaniu przez biegłego rewidenta,
- nie udziela lub udziela niezgodnych ze stanem faktycznym informacji, wyjaśnień, oświadczeń biegłemu rewidentowi albo nie dopuszcza go do pełnienia obowiązków;
- nie składa sprawozdania finansowego do ogłoszenia;
- nie składa sprawozdania finansowego lub sprawozdania z działalności we właściwym rejestrze sądowym.

Przestępstwa i wykroczenia skarbowe

- Kodeks karno-skarbowy, art. 9 ust.3
- Za przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe odpowiada, jak sprawca, także ten, kto na podstawie przepisu prawa, decyzji właściwego organu, umowy lub faktycznego wykonywania zajmuje się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi, osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, której odrębne przepisy przyznają zdolność prawną.

Przestępstwo skarbowe

- Kodeks karno-skarbowy art. 53 ust. 2:
- Jest to czyn zabroniony przez kodeks pod groźbą kary grzywny w stawkach dziennych, kary ograniczenia wolności lub kary pozbawienia wolności.

Wykroczenie skarbowe

- Kodeks karno-skarbowy art. 53 ust. 3:
- Jest to czyn zabroniony przez kodeks pod groźbą kary grzywny określonej kwotowo, jeżeli kwota uszczuplonej lub narażonej na uszczuplenie należności publicznoprawnej albo wartość przedmiotu czynu nie przekracza pięciokrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia w czasie jego popełnienia. Wykroczeniem skarbowym jest także inny czyn zabroniony, jeżeli kodeks tak stanowi.

Stawka dzienna

- Kodeks karno-skarbowy art. 23:
- Stawka dzienna nie może być niższa od jednej trzydziestej części minimalnego wynagrodzenia ani też przekraczać jej czterystukrotności.
- Wartość minimalnej stawki dziennej w 2016 : $1/30 \times 1.850\text{zł} = 61,67\text{zł}$

Stosowanie kary

- Kodeks karno-skarbowy, art. 12:
- Kary, środki karne oraz inne środki przewidziane w kodeksie stosuje się z uwzględnieniem zasad humanitaryzmu, w szczególności z poszanowaniem godności człowieka.

Kodeks karno-skarbowy

- Kodeks karno-skarbowy Art. 54.
- § 1. Podatnik, który uchylając się od opodatkowania, nie ujawnia właściwemu organowi przedmiotu lub podstawy opodatkowania lub nie składa deklaracji, przez co naraża podatek na uszczuplenie, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie.
- (max. ca. 44.402zł – w 2016r.)

Kodeks karno-skarbowy

- Kodeks karno-skarbowy Art. 60 ust. 1
- 1. Kto wbrew obowiązkowi nie prowadzi księgi,
- podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych.
- (max. 14.800zł w 2016r.)

Kodeks karno-skarbowy

- Kodeks karno-skarbowy Art. 60 ust. 2
- Kto wbrew obowiązkowi nie przechowuje księgi w miejscu wykonywania działalności lub w miejscu wskazanym przez podatnika jako jego siedziba, przedstawicielstwo lub oddział, a jeżeli prowadzenie księgi zostało zlecone biuru rachunkowemu lub innemu uprawnionemu podmiotowi – w miejscu określonym w umowie z biurem rachunkowym lub w miejscu wskazanym przez kierownika jednostki, podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych.

Kodeks karno-skarbowy

- Kodeks karno-skarbowy art. 61 ust. 1
- Kto nierzetelnie prowadzi księgę, podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych.

Kodeks karno-skarbowy

- Kodeks karno-skarbowy Art. 62
- 1. Kto wbrew obowiązkowi nie wystawia faktury lub rachunku za wykonanie świadczenia, wystawia je w sposób wadliwy albo odmawia ich wydania, podlega karze grzywny do 180 stawek dziennych.
- (max. 11.110zł w 2016r.)

Kodeks karno-skarbowy

- Kodeks karno-skarbowy Art. 62 ust. 3
- Karze określonej w § 1 podlega także ten, kto wbrew obowiązkowi nie przechowuje wystawionej lub otrzymanej faktury lub rachunku, bądź dowodu zakupu towarów.
- (do 180 stawek dziennych)

Kodeks karno-skarbowy

- Kodeks karno-skarbowy art. 62 ust. 2
- Kto fakturę lub rachunek, określone w § 1, wystawia w sposób nierzetelny albo takim dokumentem posługuje się, podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych.

Kodeks karno-skarbowy

- Kodeks karno-skarbowy Art. 82 ust. 1
- 1. Kto naraża finanse publiczne na uszczuplenie poprzez nienależną wypłatę, pobranie lub niezgodne z przeznaczeniem wykorzystanie dotacji lub subwencji, podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych.

Kodeks karno-skarbowy

- Kodeks karno-skarbowy, art. 16
- 1. Nie podlega karze za przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe sprawca, który po popełnieniu czynu zabronionego zawiadomił o tym organ powołany do ścigania, ujawniając istotne okoliczności tego czynu, w szczególności osoby współdziałające w jego popełnieniu.
- 4. Zawiadomienie powinno być złożone na piśmie albo przekazane ustnie do protokołu.

Ordynacja podatkowa

- Ordynacja podatkowa art. 116a
- Za zaległości podatkowe innych osób prawnych niż wymienionych w art. 116 odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie organów zarządzających tymi osobami.

Nadużycie uprawnień / niedopełnienie obowiązku

- Kodeks karny, art. 296
- Kto, będąc obowiązany na podstawie przepisu ustawy, decyzji właściwego organu lub umowy do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą osoby fizycznej, prawnej albo jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, przez nadużycie udzielonych mu uprawnień lub niedopełnienie ciążącego na nim obowiązku, wyrządza jej znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKOWOŚCI DLA CZŁONKÓW ZARZĄDU

W zakresie rachunkowości każda organizacja powinna:

- Prowadzić księgi rachunkowe;
- Prowadzić księgi rachunkowe rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie, na bieżąco;
- Przyjąć politykę rachunkowości;
- Powiadomić us o miejscu prowadzenia ksiąg rachunkowych;
- Gromadzić dowody księgowo;
- Okresowo przeprowadzać inwentaryzację majątku;
- Sporządzać sprawozdanie finansowe;
- Poddawać sprawozdanie finansowe badaniu przez biegłego rewidenta, udostępniać je publicznie (jeśli dotyczy to danej organizacji);

Prowadzenie ksiąg rachunkowych

- Księgi rachunkowe powinny być prowadzone:
- rzetelnie,
- bezbłędnie,
- sprawdzalnie i
- bieżąco.

Księgi rachunkowe – art. 24 ustawy o rachunkowości

- Księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

Księgi rachunkowe – art. 24 ustawy o rachunkowości

- Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowo, zapewniono ciągłość zapisów oraz bezbłędność działania stosowanych procedur obliczeniowych.

Księgi rachunkowe – art. 24 ustawy o rachunkowości

- Księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne, jeżeli umożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów, stanów (sald) oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych, a w szczególności:
 - 1) udokumentowanie zapisów pozwala na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych;
 - 2) zapisy uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych (...);
 - 3) w przypadku prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera zapewniona jest kontrola kompletności zbiorów systemu rachunkowości oraz parametrów przetwarzania danych;
 - 4) zapewniony jest dostęp do zbiorów danych pozwalających, bez względu na stosowaną technikę, na uzyskanie w dowolnym czasie i za dowolnie wybrany okres sprawozdawczy jasnych i zrozumiałych informacji o treści zapisów dokonanych w księgach rachunkowych.

Księgi rachunkowe – art. 24 ustawy o rachunkowości

- Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli:
- 1) pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych;
- 2) zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej są sporządzane przynajmniej za poszczególne okresy sprawozdawcze, nie rzadziej niż na koniec miesiąca (...),

Księgi rachunkowe – art. 4 ustawy o rachunkowości

- Jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy.

Polityka rachunkowości – art. 10 ustawy o rachunkowości

- Jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące:
 - 1) określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych;
 - 2) metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego;
 - 3) sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej:
 - a) zakładowego planu kont (...)
 - b) wykazu ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera (...)
 - c) opisu systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera – opisu systemu informatycznego
 - 4) systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.
- 2. Kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje dokumentację, o której mowa w ust. 1.

Polityka rachunkowości

- Politykę rachunkowości opracowuje księgowy / księgowa wspólnie z zarządem lub osobą odpowiedzialną za zarządzanie finansami w organizacji.

Plan kont

- Plan kont jest numerycznym wykazem kont księgowych, czyli zbiorów, w których rejestrowane są dane finansowe.

Plan kont

- Podział kont na zespoły:
 - 0 – środki trwałe,
 - 1 – bank i kasa;
 - 2 – rozrachunki;
 - 3 – towary, zapasy;
 - 4 – koszty (układ rodzajowy);
 - 5 – koszty (układ np. zgodny z budżetem projektu);
 - 6 – rozliczenia międzyokresowe;
 - 7 – przychody;
 - 8 – rozliczenie wyniku

Plan kont

- syntetyka (konta główne)
- np. 500

- analityka (konta pomocnicze)
- np. 500 – 03 – 01 - 02.

Plan kont

- Powinien być skonstruowany zgodnie z obowiązującą ustawą o rachunkowości, ale przede wszystkim powinien odzwierciedlać działalność danej organizacji.

Plan kont

- Plan kont może pomóc w:
- monitoringu budżetu projektu;
- monitoringu budżetu organizacji;
- tworzeniu sprawozdań projektowych;
- zbieraniu danych do kolejnych budżetów.

Plan kont

- Plan kont jest niezbędny do:
 - prowadzenia ksiąg rachunkowych (ustawa o rachunkowości);
 - sporządzenia sprawozdania finansowego organizacji (ustawa o rachunkowości);
 - ewidencji kosztów i przychodów projektów (wymogi projektowe);
 - ewidencji kosztów i przychodów w podziale na działalność odpłatną, nieodpłatną i gospodarczą (ustawa dpp)

Zestawienie obrotów i zapisów

- Zestawienie obrotów i sald („obrotówka”) – informacja o „obrotach” (ruchach / zmianach) na poszczególnych kontach księgowych w danym okresie;
- Zestawienie zapisów księgowych – informacja o konkretnych dokumentach finansowych, zaksięgowanych na danym koncie księgowym.

Sprawozdanie finansowe

- Bilans (aktywa, pasywa, należności, zobowiązania);
- Rachunek zysków i strat (przychody, koszty, wynik finansowy);
- Informacja uzupełniająca / informacja dodatkowa.

DZIĘKUJĘ –

- CZAS NA KAWĘ!

„Projekt dofinansowany ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich”

Bank Żywności SOS

w Warszawie

FUNDUSZ INICJATYW
obywatelskich

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej